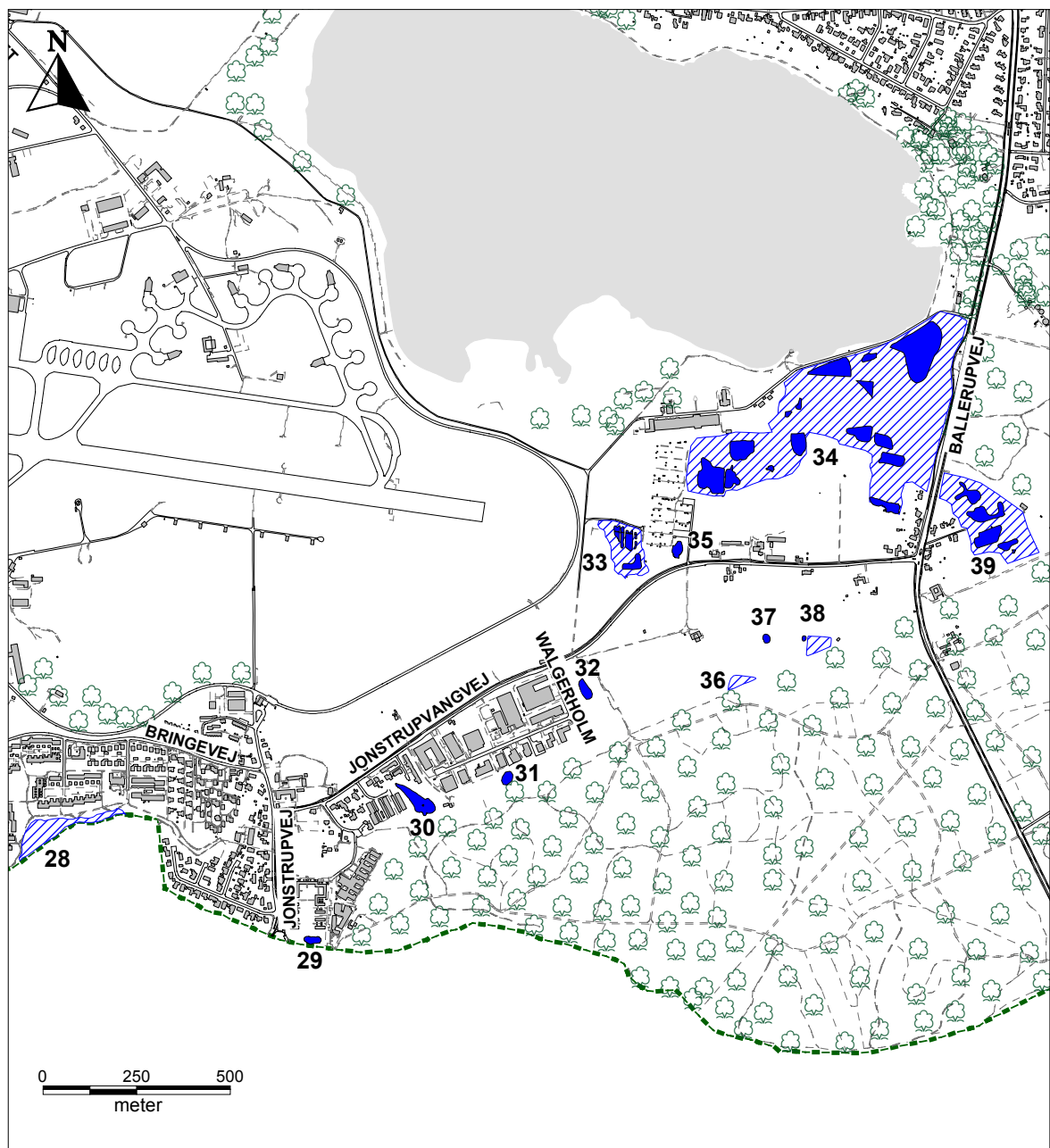

Jonstrup/Jonstrup Vang

Nr. 28, Bringe By**Den nordlige del af Møllemosen**Areal

ca. 8000 m² (i Værløse Kommune).

Ejendomsforhold

Privat. Området ejes af Ny Bringe Grundejerforening.

Matrikler

3 p.

Beliggenhed og adgangsforhold

Møllemosen ligger i kommunens sydvestlige del, syd for Bringebebyggelsen. Størstedelen af mosen består af nogle store tørvegravssøer, som ligger i Ballerup Kommune, syd for åen, som på denne strækning hedder Jonstrup Å (i resten af kommunen heder den Tibberup Å). I det følgende beskrives den del af mosen, som ligger i Værløse Kommune, nord for åen, og afgrænses af flyvestationens arealer mod vest. Der er adgang til Værløsedelen af mosen fra stierne i Bringebebyggelsen, fra den asfalterede hovedsti på nordsiden af åen og fra de lukkede veje Mølledalen (i Værløse Kommune) og Bakketofte (i Ballerup Kommune).

På sydsiden af åen (i Ballerup Kommune) er der en anlagt og slået sti, som har forbindelse til stierne i Værløsedelen via træbroer over åen. To steder er mosen gennembrudt på tværs af tidligere grusbelagte stier, som nu er dækket af græs, der holdes kortklippet. I lysningen ud for den ene sti er der en træbænk, hvor fra der er udsigt mod de store søer i Ballerup Kommune.

Historie

Området blev bebygget i 1976-1979. Ifølge lokalplanen blev arealet mellem bebyggelsen og Møllemosen udlagt til fælles friareal. Det blev tilsået med græs, og der blev etableret en afskærmende beplantning af vedplanter, idet den eksisterende bevoksning blev suppleret af nyplantninger.

Love og planer

Størstedelen af området er omfattet af lokalplan nr. 3 (for et boligområde ved Bringevej i Jonstrup). Mosen er desuden omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Søen ligger i byzone.

Terrænforhold

Møllemosen ligger i en lavning i terrænet, som mod nord stiger jævnt op mod Bringebebyggelsen. Mod vest og øst er terrænet mere fladt, og mod syd ligger åen og de store tørvegravssøer i Ballerup Kommune. Den del af mosen, som ligger i Værløse Kommune, består af en fugtig lavning, hvor vandstanden er meget afhængig af årstiden og nedbørsforholdene. I lokalplanen er angivet fem afgrænsede mindre søer i området, men de er vanskelige at erkende i dag, hvor de lavest liggende arealer er helt tilgroet med pilekrat. De fugtige områder nærmest åen går gradvist over i mere tørre områder, som er uplejede, bortset fra enkelte slåede stier. Nord for den asfalterede hovedsti er der plejede græsarealer.

Fysiske og tekniske forhold

Mosen har ingen tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden i de mere permanent vandfyldte lavninger i mosen består af slam og delvis uomsatte planterester. Vandkvaliteten er dårlig på grund af den lave vandstand og de ringe lysforhold.

Planter

Mosen er meget tilgroet, og vegetation er forholdsvis artsfattig. Der forekommer flere invasive arter i området. Ved besøgene blev der ikke fundet vandplanter i mosen. Åen rummer dog en forholdsvis rig flora af både vand- og sumpplanter. Bl.a. er her en del Vandranunkel, Gul Iris og Sideskærm. I de næsten udtørrede kratsumpe blev der fundet Tykakset Star, Blære-Star, Høj Sødgræs og Skov-Kogleaks. Nogle af de mere lysåbne, fugtige områder er domineret af Tagrør. Der har tidligere været en trampet sti langs åens nordlige bred. I dette område er der nu ufremkommeligt på grund af højurter som bl.a. Stor Nælde, Hindbær og opvækst af pil. Langs med åen findes også flere steder Bjerg-Knopurt, som er forvildet fra haverne, samt lidt Kanadisk Gyldenris og spredt forekomst af de mere alvorligt invasive arter Kæmpe-Bjørneklo, Japan-Pileurt og Kæmpe-Pileurt. I kanten af krattet forekommer desuden Lav

Ranunkel, Eng-Rævehale, Pastinak, Lådden Dueurt, Kål-Tidsel, Ager-tidsel, Grå-Bynke, Gærde-Snerle og Burre-Snerre. Vedplanterne består hovedsagelig af forskellige arter af pil. Desuden forekommer el, birk, poppel, hyld, tjørn og Hunde-Rose. Flere steder er der en del opvækst af især el og pil, og der er en del væltede træer og nedfaldne grene i området.

Dyr

Mosen skønnes at have begrænset betydning for den lavere fauna og for padder. Der findes dog padder i området. Småfugle har gavn af den tætte kratbevoksning, hvor der bl.a. yngler nattergal. Desuden kan andre fugle og forskellige pattedyr søge føde, hvile- og måske yngle i området.

Pleje

Mosen er meget tilgroet. Der bør tyndes i vedplanterne, så der igen opstår områder med åbent vand med tilgang af lys og luft. Det vil forbedre mulighederne for padder og øge både den biologiske og æstetiske værdi generelt. Det kan blive nødvendigt at oprense dele af mosen, men først og fremmest bør væltede træer, nedfaldne grene m.v. fjernes. Desuden er det vigtigt at bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo, Japan-Pileurt og Kæmpe-Pileurt, som hurtigt kan brede sig til hele området. Det kan overvejes at reetablere den trampede sti, der tidligere fandtes langs åens nordlige bred. En sti langs åen vil både give området større rekreativ værdi og lette bekæmpelsen af de invasive plantearter. Etableringen vil kræve en del rydning af opvækst og beskæring af vedplanter samt slåning af højurterne. Da området er sårbart for forstyrrelser, bør der ikke etableres flere stier på tværs af mosen, og der må ikke ryddes eller tyndes så meget i vedplanterne, at det går ud over beplantningens skærmende virkning for bebyggelse og færdsel mod resten af Møllemosen.

Samlet vurdering

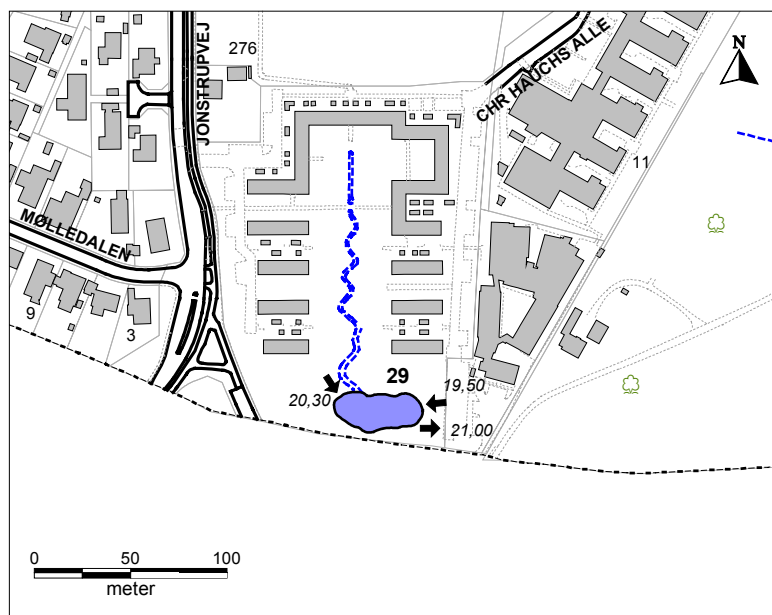
Mosen har begrænset værdi som levested for det vilde plante- og dyreliv, fordi den er meget tilgroet, og fordi området er meget smalt og påvirket af at ligge tæt ved bebyggede områder med meget færdsel. Møllemosen som helhed er dog et stort og varieret biologisk værdifuldt område, og hele mosen har derfor betydning for spredningen af planter og dyr mellem naturområder i nærheden. I den del af mosen, som ligger i Værløse Kommune, kan den biologiske værdi forbedres, ved at der bliver tyndet i vedplanterne og fjernet væltede træer m.v. i de mest fugtige områder, så der igen opstår lavvandede søer med gode forhold for den lavere fauna og for padder. Desuden er det vigtigt at bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo, Japan-Pileurt og Kæmpe-Pileurt. Mosen har stor rekreativ betydning for de mange mennesker, som bor og færdes i området. Området vil dog få større rekreative værdi, hvis den trampede sti langs åen bliver reetableret ved slåning og rydning af vedplanter på nordsiden af åen.

Sø nr. 28 - Møllemosen, Jonstrup

Nr. 29, Jonstrup Vang

Lille sø på boligbebyggelsen Jonstruphusenes friarealer

Areal

300 m².

Ejendomsforhold

Privat. Søen ligger på Jonstruphusenes friarealer, som ejes af Hareskov-Værløse Andelsboligforening.

Matrikler

1 f.

Beliggenhed og adgangsforhold

Søen ligger i kommunens sydvestlige del, i den sydlige udkant af boligbebyggelsen Jonstruphusenes friarealer (Jonstrupvangvej 258 A - 274 C og Chr. Hauchs Allé 12 A - 30 C). Den kan ses fra Studekrogen og fra enden af Chr. Hauchs Allé.

Historie

På det område, hvor søen ligger, var der tidligere en fugtig lavning i hjørnet af en dyrket mark. Da Jonstruphusene blev bygget midt i 1990'erne, blev søen etableret for at fungere som regnvandsbassin for bebyggelsen.

Love og planer

Søen er omfattet af lokalplan nr. 35 (for boligbebyggelse på det centrale areal i Jonstrup) og Naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. I byggetilladelsen er det fastsat, at søen

skal udføres med skrånende brinker. For at skabe gode levemuligheder for padder, har Københavns Amt anbefalet, at der ikke udsættes krebs og fisk, og at der ikke fodres ænder i større omfang,

Terrænforhold

Søen ligger i en lavning i bunden af Jonstruphusenes friarealer, der skråner svagt mod søen fra nord og øst. Syd og vest for søen er der stejle skråninger op mod de omgivende villakvarterer. Brinkerne er svagt skrånende. Vandstanden varierer en del med årstiden og nedbørsforholdene, men søen er meget lavvandet, især mod nord. Søen ligger for enden af en anlagt, snoet bæk, der løber i et tætklippet græsareal midt i bebyggelsen. Langs bækken og rundt om søen er græsarealerne uplejede. Skråningerne mod syd og vest er bevoksede med tæt træ- og buskvækst samt højurter. Søen er lysåben. Der er et andehus i søen.

Fysiske og tekniske forhold

Søen fungerer som regnvandsbassin for bebyggelsen, idet husenes tagnedløb er ført til en anlagt, snoet bæk, som udmunder i søens nordvestlige ende (kote 20,30). I den østlige ende tilledes der regnvand fra bebyggelsens sydøstlige vej- og parkeringsarealer via et rørlagt tilløb (kote 19,50). Regnvandssystemet er forsynet med sandfang. Søens vandspejl er fastsat til kote 21,00. Ved yderligere vandtilstrømning afledes vandet i områdets regnvandsledninger.

Bundforhold og vandkvalitet

Bundforholdene og vandkvaliteten skønnes gode. Søen er næringsrig og under tilgroning, og i meget lavvandede perioder er vandkvaliteten mindre god.

Planter

Søen og dens nærmeste omgivelser rummer en varieret flora. Vandplanterne består især af Svømmende Vandaks, som dækker store dele af vandoverfladen. Desuden forekommer bl.a. Alm. Vandranunkel og Vandrøllike. Midt i søen er der spredt forekomst af Sø-Kogleaks. Bækken, der leder vand til søen er næsten helt tilgroet med Bredbladet Dunhammer og Glanskapslet Siv.

I den vestlige del af søen er der en udstrakt bevoksning af Tagrør, som breder sig ud i søen. Mod nord er der åbent, og bredvegetationen består her af en tæt bestand af Glanskapslet Siv samt Kryb-Hvene, Knippe-Star og andre sumplanter, som vokser et stykke ud i søen. Langs de øvrige bredder er der en smal rørskov, som er domineret af Bredbladet Dunhammer. Desuden forekommer bl.a. Vand-Mynte, Vejbred-Skeblad, Rørhvene, Knop-Siv, Lyse-Siv, Gul Iris og Kattehale. Andehuset er næsten helt groet til med bredplanter som f.eks. Sværtevæld. På de fugtige arealer tættest ved søen er der bl.a. Lav Ranunkel, Ager-Padderok, Lådden Dueurt og forskellige arter af kløver. På de uplejede områder længere fra søen findes bl.a. Lugtløs Kamille, Ager-Tidse og Skov-Galtetand. På skråningerne syd og vest for søen er

der tæt træ- og buskvækst. Her er en bestand af den invasive Kæmpe-Pileurt. Umiddelbart sydvest for søen er der en del opvækst af bl.a. Rød-El, som spreder sig fra skråningerne. Ved bækkenes udløb nordvest for søen er der plantet en gruppe Rød-El.

Dyr

Søen og dens nærmeste omgivelser rummer en forholdsvis rig lavere fauna. Ved besøgene blev der set frøer, og ynglemulighederne for padder synes gode. Der blev også set blishøne med unger. Søen, og især de kratbevoksede skråninger i nærheden, har betydning som fødesøgnings, hvile- og yngleområde for fugle og pattedyr.

Pleje

Vandløbet og søen er ved at gro til, fordi det vedvarende får tilført næringsstoffer fra omgivelserne. Det vil derfor være en fordel at ekstensivere plejen af græsarealerne, så der bliver et bredere bælte med uplejet græs- og urtevegetation langs med vandløbet. Det er vigtigt at undgå, at der bliver fodret ænder i større omfang, og græsarealerne i nærheden af søen og bækken må ikke gødskes.

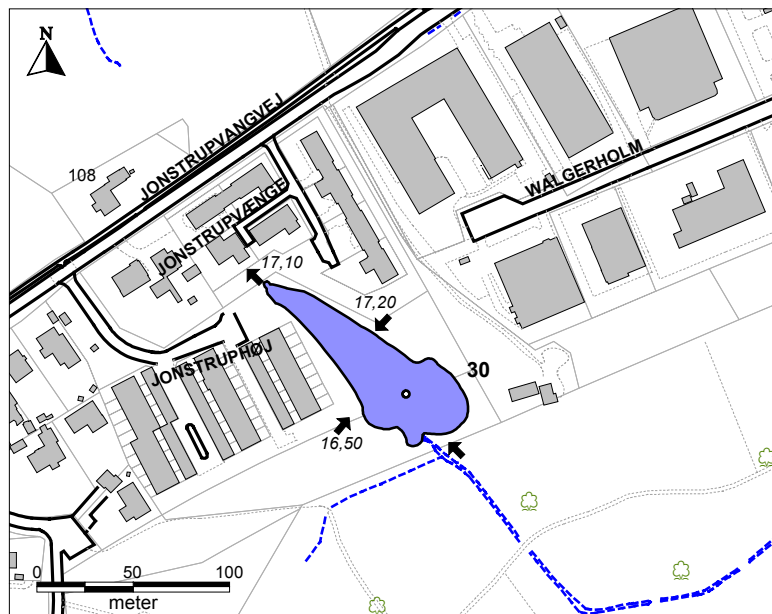
Tagrør og dunhammer samt en del af græs- og urteveksten rundt om søen bør høstes om efteråret, for at forsinke tilgroningen. Det høstede materiale skal fjernes fra området. Desuden bør nedfaldne blade såvidt muligt fjernes fra søen. En del af vandplanterne kan fjernes i løbet af sommeren, hvis de virker generende for synsindtrykket. De fleste af vandplanterne bør fjernes om efteråret, før de visner og synker til bunds. På længere sigt kan det blive nødvendigt at fjerne næringsstoffer og sediment ved at oprense bunden. I første omgang kan man forsøge at grave materiale af bredderne og bunden. Det skal gøres pletvis, så der bevares levesteder til det vilde plante- og dyreliv. Desuden er det vigtigt at bevare de svagt skrånende brinker, for at sikre gode levesteder for padder. Der bør tyndes i opvæksten af el ved den sydlige bred og ved bækkenes udløb, og det skal sikres, at Kæmpe-Pileurt ikke breder sig til de uplejede arealer ved søen.

Samlet vurdering

I forhold til den ringe størrelse har søen og dens nærmeste omgivelser stor betydning som levested for det vilde plante- og dyreliv. Desuden har området betydning som spredningsvej i det relativt tæt bebyggede område. Bækken og søen er under tilgroning og kræver vedvarende pleje for at opretholde den biologiske og æstetiske værdi. Det er derfor vigtigt at begrænse tilførslen af næringsstoffer. Bækken og søen fremtræder tydeligt kunstigt anlagt, men skønnes at have stor rekreativ betydning for områdets beboere.

Nr. 30, Jonstrup Vang

Sø på boligbebyggelsen Jonstruphøjs friarealer

Areal

2700 m².

Ejendomsforhold

Privat. Området ejes af Jonstruphøj grundejerforening.

Matrikler

5 ae, 5 b.

Beliggenhed og adgangsforhold

Søen ligger i kommunens sydvestlige del, mellem boligbebyggelsen Jonstruphøj og industriområdet Walgerholm. Langs størstedelen af søen er der en slået sti, som er forstærket med stabilt grus og muld. Ved søens sydlige ende er der forbindelse til stierne i Jonstrup Vang. Her passerer stien en enkel træbro over en grøft med udløb fra skoven. Nordvest for søen er der en trappe, som forbinder stien med vejarealerne i Jonstruphøj bebyggelsen. Stien kan desuden nås fra vejarealerne ved Jonstrup Vænge og fra Jonstruphøjs græsarealer syd for bebyggelsen. Ved den sydlige del af søen er der opsat to naturbænke.

Historie

I ældre tid var søen og dens omgivelser del af en park, som hørte til landstedet Jonstruphøj. Den nuværende boligbebyggelse af samme navn er fra 1973. Grundejerforeningen forsøger at bibeholde, hvad der er muligt af det oprindelige præg af park fra det gamle landsted.

I nyere tid har der flere gange været problemer med forskellige former for forurening af søen fra det nærliggende industriområde. Desuden har der været flere tilfælde af omfattende fiskedød i forbindelse med isrige vintre og varme somre.

Love og planer

Søen er omfattet af lokalplan nr. 41 (for boligområder ved Jonstruphøj) og naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Søen fungerer som regnvandsbassin, hvilket er tinglyst ved deklaration af 02.03.1971. Det betyder bl.a., at Værløse Kommune foretager oprensning af søen, såfremt den forurenes på grund af afløb fra regnvandsledningerne. I 1993 udarbejdede fællesarealudvalget for Jonstruphøj rapporten: "Områdebeskrivelse med forslag til udvikling og vedligeholdelse". Den inddeler fællesarealet i 12 forskellige delområder, hvoraf 7 omfatter søen og den nærmeste omgivelser. I 1996 blev den fulgt op af en ny rapport: "Søen på Jonstruphøj, en områdebeskrivelse med forslag til vedligeholdelse", som bl.a. omhandler søens iltproblemer. Søen ligger i byzone.

Terrænforhold

Søen ligger i en lavning omgivet af bebyggelser, som skråner ned mod søen. Mod syd, hvor søen grænser op til Jonstrup Vang, er terrænet mere jævnt. Søen er relativt lavvandet. I slutningen af 1980'erne blev dybden målt til 2,3 m på det dybeste sted, men på grund af stadig tilførsel af organisk materiale, der nedbrydes dårligt, var den samme sted faldet til 1,5 m i 1998. Omkring midten af søen er der en lille, aflang ø. I den sydlige del af søen er der et springvand, hvis hovedformål er at belufte vandet. Søen er delvis lysåben. Nord og nordøst for søen ligger det forholdsvis nybyggede Jonstrup Vænge, hvis haver og kortklippede fælles græsarealer afgrænses af bøgehække. Tættest på søen er her høje træer og uplejet skovbund, og brinkerne er forholdsvis stejle. De sydlige søbredder, som er lavtliggende og fugtige, er lysåbne med græsklædte arealer og spredte træer.

Ca. 10 m syd for søen ligger skovbrynet til Jonstrup Vang, som afgrænses af et stendige. Her er ligeledes skovbevokset. Mod sydvest og vest er der igen forholdsvis lysåbent. Her går græsplæner helt ned til søen ud for fællesarealet syd for husene og de nederste rækkehuse. I kanten af søen er der spredte store træer. Nordvest for søen er der en træ- og buskbevokset skråning.

Fysiske og tekniske forhold

Søen fungerer som regnvandsbassin. Den har tre tilløb. I den sydøstlige ende er der en åben grøft med tilløb fra Jonstrup Vang. Der er som regel kun vand i grøften om foråret. I søens vestlige ende udmunder et regnvandsafløb fra Jonstruphøj (kote 16,50). I den nordøstlige ende modtager søen regnvand fra industriområdet Walgerholm samt regnvand fra tagoverflader og befæstede arealer fra boligbebyggelsen Jonstrup Vænge (kote 17,20). Ved udløbet i søen fungerer en bræddekonstruktion som olieudskiller. Afløbet fra Jonstrup Vænge, som er koblet

på ledningen fra Walgerholm et stykke fra søen, er forsynet med olieudskiller. Søens maksimale vandspejl er fastsat til kote 17,10 m. Der er afløb i søens nordlige ende, hvor der er en overfaldsbrønd med overfald i kote 17,10.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden består af et relativt tykt lag organisk materiale, som hovedsagelig består af nedfaldne blade fra træerne omkring søen. Søen er en neutral til svagt sur, brunvandets skovsø. Den er naturligt næringsrig. Vandkvaliteten synes rimelig god for en sø af denne type, men i perioder har søen iltproblemer.

Planter

I søen er der spredt forekomst af vandstjerne, Butbladet Vandaks, Svømmende Vandaks, Hvid Åkande og Vand-Pileurt. Langs de lysåbne sydlige og vestlige bredder er der en forholdsvis smal rørskov, som støder op til de græsklædte arealer. Her findes bl.a. dunhammer, Stiv Star, Gul Iris, Grenet Pindsvineknop, Fliget Brøndsøl og Sværtevæld. Bredvegetationen er sparsom langs de skyggede bredder. Langs med stien er her en skovbundsflora, som består af bl.a. Skov-Galtetand, Feber-Nellikerod, Skvalderkål, Stor Nælde samt Småblomstret Balsamin, som især findes ved søens nordlige spids.

Kål-Tidsel og Dueurt forekommer spredt hele vejen rundt om søen. Der er tidligere fundet Kæmpe-Bjørneklo. Øen midt i søen er bevokset med pilekrat. Nord og nordøst for søen har beplantningen skovkarakter. Her findes bl.a. fyr, Ahorn, hæg og el. Ved søbredden er der høje Asketræer og en række forholdsvis nyplantede birk samt enkelte ret unge Ask. Ved den sydøstlige, mere lysåbne, bred er der en hænge-ask og en hænge-pil, som begge er markante og bevaringsværdige rester af det tidligere parkanlæg. Skovområdet syd og sydvest for søen består bl.a. af fyr, lind, Hestekastanie, Hassel og en del opvækst af elm. Mellem stien og søens sydvestlige bred er der et område med Rhododendron, hvoraf de fleste er forholdsvis nyplantede. Dette område er også rester af det tidligere parkanlæg. På det åbne græsareal syd for husene er der en meget høj Asp og en forholdsvis stor Avnbøg tæt ved søbredden. Ved søbredden neden for husene er der to Rød-El. Skråningen nordvest for søen er tilplantet med roser, og det træbevoksede område nærmest søen består især af pil og birk.

Dyr

Søen og dens nærmeste omgivelser rummer en forholdsvis rig lavere fauna. Bl.a. forekommer dansemyglarver (*Chironomus sp.*), som trives under iltfattige forhold. Der er en del frøer i området. Ved besøgene var der mange småfisk i søen. Det er tidligere beskrevet, at der findes skaller og aborrer samt gedder, der jævnlige udsættes. I 1983 blev der udsat suder og i 1990 kinesiske græskarper, men begge er nu forsvundet. Ved besøgene var der gråænder i søen. Desuden rummer området en del fugle, som er almindelige i haver og skove. Ved et besøg blev der set egerne. Mosegrise findes i de fugtige, lysåbne områder langs bredden.

Pleje

I 1978 foranstaltede grundejerforeningen en oprensning, hvor der blev fjernet 1 m bundslam fra hele søen, fordi den var blevet så lavvandet, at dele af søbunden var tørlagt i perioder. I 1990 besluttede man igen at gøre en indsats for at forbedre forholdene i søen. Dels var der igen ophobet store mængder slam langs bredderne og søen var dækket af Vand-Pileurt og Stor Andemad, dels havde der de seneste år været flere tilfælde af fiskedød som følge af iltsvind. For at øge iltindholdet i søen og mindske slamdannelsen blev der etableret et springvand i søen, og det blev gjort til en fast praksis at rense søen langs bredden 2 gange årligt for nedfaldne grene og blade samt vandplanter. Desuden blev store dele af træbevoksningen omkring søen fældet, for at give lys og luft til vandet. Endelig blev der udsat 10 kinesiske græskarper, som helt fjernede søens vandplanter i en årrække, indtil de døde af sult eller iltmangel. I 1993 og 1995 var der dog igen problemer med mange døde fisk i søen, sandsynligvis på grund af bundvending og ilmangel. Vanddybden mindskes fortsat som følge af ophobning af uomsat organisk materiale på bunden.

Det er vigtigt fortsat at forsøge at forbedre søens iltforhold. Springvandet ilter vandet i en del af søen og giver nogen omrøring af vandmasserne. Et alternativ kunne være at udlægge luftslanger i hele søen. Det er en mere effektiv metode, som giver bedre omrøring af vandet og dermed større mulighed for omsætning af bundlaget. Samtidig forbedres iltforholdene i hele søen. Der kan dog gå en del år, før effekten af denne metode viser sig. En uddybning af grøften fra skoven kan måske øge vandgennemstrømningen og dermed forbedre iltforholdene i søen. Men måske er søens tilstand allerede så dårlig, at en ny oprensning af bundlaget er den bedste løsning på iltproblemerne. Under alle omstændigheder er de årlige oprensninger af bladnedfald m.v. vigtige for at begrænse tilførslen af organisk materiale. Den nuværende beplantning omkring søen er passende af hensyn til områdets rekreative anvendelse, men der bør jævnligt tyndes i uønsket opvækst af vedplanter for at skaffe så meget lys og luft til vandet som muligt. Desuden skal væltede træer, nedfaldne grene m.v. fjernes fra søen. Af hensyn til ænder og andre vandfugle bør det meste af krattet på øen ryddes. Græsarealerne omkring søen bør ikke gødskes, fordi det vil tilføre næringsstoffer til vandet, og der bør ikke anvendes pesticider. Desuden skal det undgås, at der udledes forurenende stoffer fra industriområdet. Det kan ikke anbefales at udsætte karper igen, fordi den nuværende tæthed af vandplanter er passende. Derimod kan det måske være en fordel at udsætte gedder, for at påvirke søens biologiske balance. Men søen nuværende fiskebestand bør undersøges først.

Samlet vurdering

Søen og dens omgivelser rummer et forholdsvis varieret plante- og dyreliv, der består af arter, som er karakteristiske for skovområder. Søen ligger smukt i kanten af skoven og har stor rekreativ betydning for beboerne i området. Området har parkpræg på grund af springvandet, bænke, Rhododendronområdet og de specielle træarter, som understreger stedets historie.

Søen er næringsrig og vil under naturlige forhold langsomt gro til. Det er dog uacceptabelt, både for beboerne i området og for områdets anvendelse som regnvandsbassin. Det er derfor nødvendigt at pleje søen. Søens iltproblemer, som med mellemrum forårsager fiskedød, skal fortsat forsøges begrænset ved at bladnedfald og andet organisk materiale fjernes fra søen, og ved at der tyndes i vedplanterne omkring søen. Desuden vil det være en fordel at øge beluftningen af vandmasserne. Eventuelt kan det blive nødvendigt at oprense søbunden.

Nr. 31, Jonstrup Vang

Sø på offentligt grønt friareal

Areal

1100 m².

Ejendomsforhold

Værløse Kommune.

Matrikler

7 k.

Beliggenhed og adgangsforhold

Søen ligger tæt op ad Jonstrup Vang, bag Walgerholm nr. 11 på det smalle, grønne friareal mellem industriområdet på Walgerholm og skoven. Der er adgang til søen over det grønne område, der nogle steder slås og andre steder er bevokset med højurter.

Love og planer

Søen er omfattet af lokalplan nr. 23 (for erhvervsområdet Walgerholm). Ifølge denne må arealet langs med skoven ikke bebygges, men skal fastholdes som grønt friareal.

Der findes en plejeplan for området. Desuden gælder naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Søen ligger i byzone.

Terrænforhold

Søen virker forholdsvis dyb. Den har stejle bredder mod nord og vest. Til de øvrige sider går terrænet mere jævnt over i et sumpet skovområde. Her er brinkerne forholdsvis stejle med

udhængende trærødder og tuer af sumpplanter. Nordvest for søen er der forholdsvis lysåbent, og skrænten ned mod søen er bevokset med græs og højurter samt spredte buske og genvækst fra stubbe af ryddede træer. De øvrige bredder er beskyggede af høje træer og krat.

Fysiske og tekniske forhold

Søen har hverken tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden indeholder store mængder slam, der hovedsagelig stammer fra uomsat organisk materiale. Ved besøget var vandet forholdsvis klart, og vandkvaliteten skønnes forholdsvis acceptabel.

Planter

Det er tidligere beskrevet, at Butbladet Vandaks er udbredt i store dele af søen. Ved besøget var der en del åkander på overfladen. Bredvegetationen er sparsom i de beskyggede dele af søen. I den nordlige del af søen er der en tæt rørskov af Tagrør, som breder sig ud i søen. På den lysåbne skrænt findes en del Lådden Dueurt samt gyldenris, Pastinak, Gærde-Snerle, Ager-Tidsel og Stor Nælde. Her er desuden en Ahorn og en del genvækst af pil og el. Øst og vest for søen er der tæt pilekrat, mens skoven syd for søen hovedsagelig består af Rød-El.

Dyr

Forholdene skønnes forholdsvis dårlige for den lavere fauna og for padder. Søen og dens nærmeste omgivelser rummer fødesøgnings-, hvile og ynglemuligheder for forskellige fugle og pattedyr.

Pleje

I vinteren 1985/86 blev søen oprenset, og der blev ryddet en del krat på øst- og vestsiden. Siden er der ryddet pil og el nordvest for søen, så der nu er forholdsvis åbent mellem søen og det grønne område bag industriområdet.

Søen har karakter af skovsø med ringe vandudskiftning, beskyggede bredder, ringe vindomrøring og stort bladnedfald. Der bør løbende ryddes i opvækst nordvest for søen, både for at holde åbent for udsyn mod søen og for at skaffe lys og luft til vandet. Det vil også være en fordel at beskære de vedplanter, som hænger ud over de øvrige bredder og skygger vandet. Af hensyn til vandkvaliteten skal større grene og væltede træer fjernes fra søen. Desuden vil det være en fordel at fjerne nedfaldne blade hvert efterår så langt ud i søen, som det kan lade sig gøre. Det grønne område nordvest for søen bør ikke gødskes.

Samlet vurdering

Søen har begrænset værdi som levested for det vilde plante- og dyreliv. Men området har en vigtig funktion som spredningsvej mellem lignende naturområder i nærheden. Søens biologiske værdi kan forbedres, ved at der udtynnes i vedplanterne, så der kommer mere lys og luft til vandet, og ved at tilførslen af organisk materiale begrænses. Søen fremstår som en karakteristisk skovsø. Den tilfører det triste område bag industrikvarteret et vist naturpræg, og har rekreativ betydning for folk, som færdes i området. Den rekreative værdi vil dog blive betydeligt forbedret, hvis der opretholdes en trådt sti ved slåning på langs af hele friarealet bag industriområdet, som det er overvejet i lokalplanen.

Nr. 32, Jonstrup Vang

Sø på offentligt grønt friareal

Areal

2000 m².

Ejendomsforhold

Værløse Kommune.

Matrikler

6 a, 10 b.

Beliggenhed og adgangsforhold

Søen ligger øst for industriområdet ved Walgerholm, på et udyrket område mellem Jonstrupvangvej, Walgerholm og Tyskervejen, der fører til Jonstrup Vang og crossklubbens øvebane. Der er adgang til søen over de udyrkede arealer.

Historie

Søen er formodentlig en gammel tørvegrav. Den lå tidligere midt på en dyrket mark.

Love og planer

Søen ligger i et område, der er udpeget som landskabeligt interesseområde og regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Den er omfattet af byplanvedtægt nr. 7 (for et område i Jonstrup mellem Jonstrupvangvej og Jonstrup Vang fredskov i Værløse kommune). Ifølge denne indgår søen i et offentligt grønt område. Desuden gælder naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Søen ligger i byzone.

Terrænforhold

Søen ligger i en lavning i et svagt kuperet terræn. Vandstanden varierer med årstiden og nedbørsforholdene, men søen er meget lavvandet. Brinkerne er lave men forholdsvis stejle. Terrænet stiger især mod øst og vest. Mod syd er der en åben grøft med forbindelse til en tilgroet lavning i kanten af skoven. Søen er omgivet af udyrkede, lysåbne arealer. Et stykke fra søen mod øst og syd er der spredte træer og tæt krat.

Fysiske og tekniske forhold

Bortset fra den åbne grøft fra skoven og eventuelle markdræn har søen ingen tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden indeholder store mængder organisk materiale, som hovedsagelig stammer fra uomsatte planterester. Vandkvaliteten skønnes god.

Planter

Vandplanterne består af spredt forekomst af Svømmende Vandaks, Vand-Pileurt, Hvid Åkande samt Liden Andemad, som især findes i rørskoven. Bredplanterne er tydeligt inddelt i zoner efter graden af fugtighed. Tættest på vandet findes et rørskovsbælte, som er forholdsvis smalt, undtagen i de sydlige og nordlige spidser af søen. Den er domineret af Bredbladet Dunhammer med islæt af Tykakset Star, Grenet Pindsvineknop og Vand-Skræppe. Længere fra vandet er der en 5-10 m bred zone, som er domineret af Kær-Star. Her findes også Gul Iris, Dynd-Padderok, Kær-Dueurt, Lådden Dueurt, Gærde-Snerle og Bittersød Natskygge. Grøften syd for søen er især bevokset med Tykakset-Star. Uden om starsumpen er der udyrket eng med højurter som Gederams, Ager-Tidsel, Stor Nælde, Burre-Snerre, Rejnfan, Alm. Røllike samt en del Pastinak og Kanadisk Gyldenris. Her findes også enkelte blade af Kæmpe-Bjørneklo. Ved søens vestlige bred og ved den nordlige spids er der to fritstående pil. Øst for søen er der tæt pilekrat med bl.a. Solbær i kanten tættest på søen. Mod sydvest er der en række mellemstore birk.

Dyr

Ved besøgene var der en del vandinsekter i søen. Forholdene skønnes gode for den lavere fauna og for padder. Der er set blichøns i søen. Mange forskellige fugle og pattedyr kan bruge området som fødesøgnings-, hvile- og yngleområde.

Pleje

Området bør såvidt muligt bevares i den nuværende tilstand. Vedplanterne skal forhindres i at brede sig yderligere mod søen, og Kæmpe-Bjørneklo skal bekæmpes. Søen ser ud til at være under langsom tilgroning og vil uden indgreb blive til en mose. Udviklingen kan forsinkes ved

at størstedelen af bredvegetationen og vandplanterne høstes om efteråret og fjernes fra arealet. Hvis man på et tidspunkt ønsker af oprense søen for at forhindre tilgroning, skal det ske med største forsigtighed, for ikke at ødelægge bredvegetationens zoner. De udyrkede arealer omkring søen bør ikke gødskes.

Samlet vurdering

Søen og dens nærmeste omgivelser rummer et forholdsvis varieret plante- og dyreliv og har stor betydning som spredningsvej mellem andre naturområder. Området har stor landskabelig værdi, fordi søen ligger smukt i et åbent kuperet terræn, og fordi den karakteristiske zoner af bredplanter tydeligt kan ses af forbipasserende på Jonstrupvangvej og Walgerholm. Området har rekreativ værdi, fordi det er forholdsvis let tilgængeligt. Men den rekreative værdi vil blive betydeligt forbedret, hvis der opretholdes en trådt sti ved slåning på tværs af området, så der bliver forbindelse mellem Walgerholm og parkeringspladsen for enden af Tyskervejen.

Nr. 33, Jonstrup Vang

Sø- og moseområde

Areal

Ca. 1 ha.

Ejendomsforhold

Privat.

Matrikler

12 c, 8 z, 18 a, 20.

Beliggenhed og adgangsforhold

Området ligger nord for Jonstrupvangvej, umiddelbart øst for flyvestationens startbane og vest for Værløse nyttehaveforening af 1983. Fra Jonstrupvangvej går en kørevej vest og nord om området. Der er ikke offentlig adgang.

Historie

Vådområderne er opstået som følge af tørvegravning.

Love og planer

Området er udpeget som geologisk interesseområde og regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Størstedelen af området er berørt af lokalplan nr. 26 (for et område i Jonstrup i forlængelse af flyvestationens startbane), som omhandler placering af landingslys gennem den nordlige del af mosen. Naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper gælder for hele området. Området ligger i landzone.

Terrænforhold

Området består af et tørvegravskompleks med åbne vandområder, som er adskilt af landtanger bevokset med rørskov og pilekrat og omgivet af en forholdsvis bred udyrket bræmme. Den største tørvegravssø findes i områdets sydlige del. Søerne har generelt stejle brinker. Nordøst for området er der kolonihaver. Mod syd, op til Jonstrupvangvej, er der nyttehaver. Til de øvrige sider er der dyrkede marker. Der er forholdsvis lysåbent mellem søerne i den nordlige del af området og syd for den største sø, men størstedelen af området er bevokset med krat og spredte større træer. Der er placeret landingslys til flyvestationen flere steder i området.

Fysiske og tekniske forhold

Der kendes ingen rørlagte tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden i tørvegravene består hovedsagelig af organisk materiale. Bundforholdene og vandkvaliteten skønnes forholdsvis gode.

Planter

I søerne er der tidligere fundet Alm. Vandpest, Vandrøllike, vandranunkel, store bestande af Butbladet Vandaks samt enkelte forekomster af kransnålalger (*Nitella*). Forholdene skønnes stadig at være gode for vandplanter. I de lysåbne områder af søerne er der en tæt bevoksning af Tagrør langs bredderne. Især i den sydlige del af mosen er rørskoven iblandet Smalbladet Dunhammer. Desuden forekommer en lang række sump- og fugtigbundsplanter i de mindst tilgroede dele af mosen. Vegetationen er mest artsrig på den landtange, som adskiller den sydlige sø fra den nordlige del af tørvegravskomplekset. Her er bl.a. fundet Vinget Perikon. Vedplanterne består hovedsagelig af forskellige arter af pil, der både optræder som store enkeltstående træer og danner områder med tæt krat.

Dyr

Den lavere fauna er relativt rig og varieret. Der er fundet brune frøer, og forholdene skønnes generelt gode for padder. Blishøns yngler i området. Mange forskellige fugle og pattedyr kan søge føde, hvile og yngle i tørvegravene og de kratbevoksede områder.

Pleje

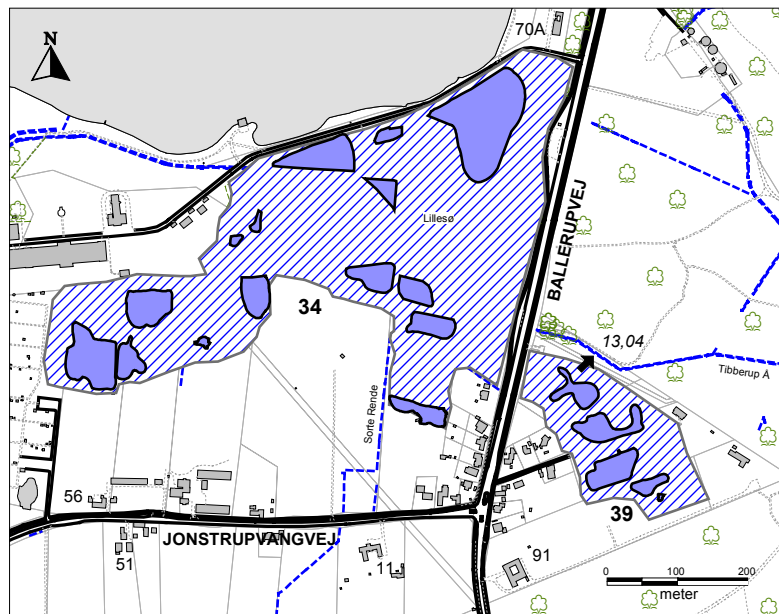
Tynding i vedplanterne omkring søerne vil forbedre betingelserne for bredvegetationen. Der bør desuden ryddes en del i vedplanterne på den ovenfor nævnte landtange, for at bevare den artsrige sumpvegetation.

Samlet vurdering

Området er varieret og rummer et forholdsvis artsrigt plante- og dyreliv. Det har stor betydning som spredningsvej mellem naturområder i nærheden. Den biologiske værdi kan forbedres ved at der tyndes i vedplanterne. Den sydlige tørvegrav kan ses fra Jonstrupvangvej, men på grund af nyttehaverne er indtrykket havepræget, så den landskabelige værdi er begrænset.

Nr. 34, Jonstrup Vang

Sø- og moseområde

Areal

Ca. 14 ha.

Ejendomsforhold

Størstedelen af området er privatejet. Den del af området (matr. nr. 19 a), som grænser op til søen længst mod vest, ejes af Værløse Kommune og den nordlige del (matr. nr. 17 a, 33 a og 1 a Søndersø) ejes af Københavns Kommune.

Matrikler

19 a, 19 b, 8 d, 8 f, 12 b, 12 e, 12 q, 14 a, 14 n, 17 a og 33 a Jonstrup Vang samt 1 a Søndersø.

Beliggenhed og adgangsforhold

Området ligger umiddelbart syd for Søndersø, syd og vest for vandværket. Vådområderne kan nås fra den fjerneste parkeringsplads ved kolonihaverne og via markveje i området. Der er ikke offentlig adgang.

Historie

De fleste af området's søer er gamle tørvegrave og mergelgarve. Lillesø, som ligger tæt ved Søndersø i områdets nordøstlige del, var tidligere en forholdsvis lysåben, lavvandet sø. Nu er området næsten dækket af rørskov og meget tilgroet med vedplanter.

Love og planer

Området er udpeget som geologisk interesseområde og regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Desuden er den nordlige del af området udpeget som biologisk og landskabeligt interesseområde sammen med Søndersø. Hele området er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Området ligger i landzone.

Terrænforhold

Området, som består af søer, vandhuller og moseområder af forskellig størrelse, ligger i en lavning i et let kuperet terræn, der skråner ned mod Søndersø. Mod vest ligger Værløse nyttehaveforening af 1983 og mod nord vandværket og vandværkets træbevoksede arealer ved Søndersø. Arealerne tættest på vandværket holdes som kortklippet græs. Mod øst og syd er der marker, hvoraf de fleste anvendes til græsning med heste, kvæg og får. De største søer i området er Lillesø i den nordøstlige del af området (ca. 2,5 ha) og den sø, som ligger ved kolonihaverne helt mod vest (ca. 3 ha). Ved den sidstnævnte er der et bådhus, og flere steder i området er der primitive hytter og jagtskjul.

Fysiske og tekniske forhold

Området er afdrænet til vandløbet Sorte Rende, som løber fra Jonstrup Vang til Lillesø. Vandløbet er rørlagt under Tibberup Å.

Bundforhold og vandkvalitet

Bundforholdene og vandkvaliteten varierer meget mellem de enkelte søer og vandhuller afhængigt af bl.a. størrelse, beliggenhed og tidligere plejeindgreb.

Planter

I "Søndersøens planteverden før og nu" beskrives den daværende vegetation ved Søndersø. Artiklen indeholder en meget lang liste over planter, som bl.a. er fundet ved Lillesø og "moser syd for vandværket" (Mogens Thornberg 1967, Flora og Fauna 73. årg. s. 81-98). I Palle Gravesen "Foreløbig oversigt over botaniske lokaliteter. 1. Sjælland" (Fredningsstyrelsen, 1976) fremhæves "mosen lige syd for vandværket" som den botanisk mest interessante af moserne syd for Søndersø. I 1981 undersøgte Hovedstadsrådet vegetationen i Lillesø, som ligger i den nordøstlige del af området, og en "mose syd for vandværket" og vurderede, at området havde stor botanisk betydning (Registreringsmateriale til "Søer og moser i Hovedstadsregionen", Planlægningsrapport nr. 35, Hovedstadsrådet 1984). Som led i Amtets naturovervågning er området tættest ved Søndersø beskrevet i "Botanisk overvågning 1996" (Naturforvaltning rapport nr. 30, Københavns Amt). Her beskrives Lillesø med tilgrænsende mosearealer som uden særlig botanisk interesse på grund af kraftig tilgroning.

Området består af mange forskellige naturtyper og samlet er artsvariationen stor. Ved besøget havde den store sø i den vestlige del af området en stor åben vandflade med en udbredt

bevoksning af Hvid Åkande. Søen er omgivet af en forholdsvis smal rørskov, og et tagrørsbælte deler søen i en vestlig og en østlig del. Midt i området er der en lille tørvegrav, hvor vandfladen ved besøget var dækket af en del Liden Andemad samt lidt alger på lavere vand. Søen var helt lysåben, og brinkerne var nedtrådte mod øst, hvor der for nylig var hegnet mod et græsningsareal. Langs de øvrige bredder var der en smal rørskov af Tagrør. Umiddelbart vest for denne sø er en tidligere sø nu tilgroet med Tagrør og pilekrat. Lillesø er beskrevet som en rørsump domineret af Tagrør, Smalbladet Dunhammer og Kær-Star.

Af øvrige vandplanter i området kan nævnes Alm. Blærerod og Kребseklo. Sump- og fugtigbundsplanterne består foruden de ovenfor nævnte af arter som Lyse-Siv, Skov-Kogleaks, Stiv Star, Knippe-Star, Kær-Star, Høj Sødgræs, Eng-Rørhvene, Rørgræs, Sø-Kogleaks, Vand-Skræppe, Vejbred-Skeblad, Gul Iris, Bredbladet Mærke, Kattehale, Alm. Fredløs, Alm. Mjødurt, Kær-Dueurt, Lådden Dueurt, Hjortetrøst, Bittersød Natskygge, Kål-Tidsel, Skjolddrager, Korsnap, Svaleurt og Stor Nælde. I hele området er der udbredte bevoksninger af Kæmpe-Bjørneklo på de arealer, som ikke græsses. Vedplanterne består af især pil samt en del el, birk, Ask og Alm. Hyld. Desuden er der flere udgåede elm i området.

Dyr

De mange forskellige vådområder udgør et forholdsvis stort, sammenhængende naturområde, som er varieret og rummer mange gode levesteder for et alsidigt dyreliv. Ved besøget blev der set mange vandinsekter samt frøer og tudser.

Pleje

I sommeren 1987 blev der fjernet en del haveaffald fra området vest for den sø, som ligger tæt ved kolonihaverne (matr. nr. 19 a). Senere på året blev der ryddet krat ved søen i den østlige del af området (matr. nr. 8 d) og dele af bunden blev oprenset med rendegraver.

Områdets store variation i fugtighed og lysforhold bør opretholdes. Der kan med fordel foretages rydninger og oprensninger i enkelte vådområder, men det har mindre betydning for områdets samlede værdi. Det er vigtigt at bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo, som ellers vil sprede sig til alle arealer, som ikke græsses. Nogle steder er det muligt at udvide græsningsarealerne, men der vil stadig være områder, hvor manuel bekæmpelse er den eneste mulighed. Der bør ikke anvendes pesticider.

Samlet vurdering

Området er stort og varieret og rummer mange gode levesteder for det vilde plante- og dyreliv. Desuden har det stor betydning som spredningsvej mellem naturområder i nærheden. Området har stor landskabelig værdi og har rekreativ betydning for ejere og brugere af de private arealer, som ikke er tilgængelige for offentligheden.

Nr. 35, Jonstrup Vang

Sø på friareal ved nyttehaver

Areal

Ca. 900 m².

Ejendomsforhold

Værløse Kommune.

Matrikler

19 a.

Beliggenhed og adgangsforhold

Søen ligger ved tilkørslen til Værløse nyttehaveforening af 1983 på Jonstrupvangvej, over for Skovgård (Jonstrupvangvej nr. 55). Der er adgang til søen fra parkeringspladsen ved kolonihaverne. Der er et andehus i søen.

Love og planer

Søen ligger i et område, der er udpeget som geologisk interesseområde og regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Søen er omfattet af lokalplan nr. 9 (for nyttehaver i Jonstrupvang). Ifølge denne ligger søen på et areal, der er udlagt til fælles friareal for nyttehaverne. Desuden er søen berørt af lokalplan nr. 26 (for et område i Jonstrup i forlængelse af Flyvestationens startbane), som omhandler placering af landingslys. Søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Søen ligger i landzone.

Terrænforhold

Søen ligger i en lavning i terrænet. Bredderne skråner svagt mod søen, og brinkerne er forholdsvis stejle. Vandstanden varierer med årstiden og nedbørsforholdene, men søen er forholdsvis lavvandet. Den sydlige og sydøstlige del af søen er forholdsvis lysåben, men størstedelen af bredderne er bevokset med træer og krat. Søen er omgivet af en ca. 2 m bred bræmme, som for størstedelen er bevokset med træer og krat. På arealerne mod kolonihaverne er der tætklippet græs helt op til bræmmen. Syd for søen, mellem denne og Jonstrupvangvej, er der en brakmark med græsser og højurter.

Fysiske og tekniske forhold

Søen har ingen rørlagte tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden indeholder en del organisk materiale, der hovedsagelig stammer fra bladnedfald. Ved besøget var vandet brunligt og forholdsvis uklart. Bundforholdene og vandkvaliteten skønnes acceptable.

Planter

Ved besøget var der store mængder Kors-Andemad i vandet samt en del Butbladet Vandaks. Bredvegetationen er forholdsvis smal og mangler langs de mest skyggede bredder. I den sydlige del af søen er der en udbredt bevoksning af Bredbladet Dunhammer. Langs bredderne findes en del andre fugtigbundsplanter som Sideskærm, Bredbladet Mærke, Enkelt Pindsvineknop, Rørgræs, Lådden Dueurt, Kål-Tidsel samt Pastinak og Stor Nælde. I området syd for søen er der en stor bestand af Sildig Gyldenris. Her er desuden få spredte pil samt en lille Alm. Hyld og en Engriflet Tjørn. De øvrige krat- og træbevoksede områder består hovedsagelig af forskellige arter af pil. Der er desuden en del opvækst af pil i de lysåbne partier.

Dyr

Ved besøget var der en del vandinsekter i søen, og forholdene skønnes rimelige for den lavere fauna og for padder. Vedplanterne i området tiltrækker småfugle, og forskellige fugle og pattedyr kan bruge søen og dens nærmeste omgivelser som fødesøgnings-, hvile og måske yngleområde.

Pleje

I 1985 blev søen oprenset for skrot m.v. med en gravemaskine. Størstedelen af pilekrattet rundt om søen blev ryddet, og der blev sået græs nord og øst for søen. Området vest for søen, hvor det opgravede affald blev henlagt, blev udjævnet i 1986.

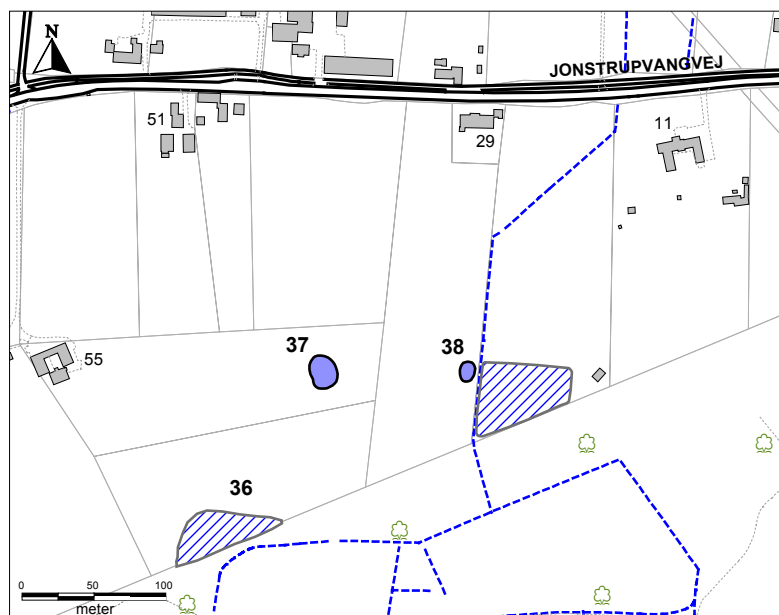
Søen bør fortsat holdes forholdsvis lysåben ved at der tyndes i vedplanterne langs bredden og uønsket opvækst fjernes. Af hensyn til vandkvaliteten skal væltede træer og nedfaldne grene, samt så stor en del af de nedfaldne blade som muligt, fjernes fra søen. Hvis rørskoven breder sig meget i søen, bør størstedelen høstes hvert efterår og fjernes fra området, for at fjerne næringsstoffer fra området og forsinke tilgroningen. For at undgå unødigt tilførsel af næringsstoffer til søen, bør arealet rundt om søen være uplejet og ugødsket. Der bør ikke anvendes pesticider i nærheden af søen.

Samlet vurdering

Søen har nogen betydning som levested for planter og dyr. Søen og dens nærmeste omgivelser har forholdsvis stor betydning som spredningsvej mellem andre naturområder i det bebyggede og opdyrkede landskab. Området, som kan ses af forbipasserende på Jonstrupvangvej, tilfører landskabet variation. Det har rekreativ betydning for beboerne i kolonihaverne og andre, som ønsker at komme på tæt hold af det vilde plante- og dyreliv.

Nr. 36, Jonstrup Vang

Lille mose i landbrugsområde

Areal

300 m².

Ejendomsforhold

Privat.

Matrikler

12 f.

Beliggenhed og adgangsforhold

Området ligger på markarealer, ca. 200 m sydøst for Skovgård (Jonstrupvangvej nr. 55) i kanten af skovbrynet til Jonstrup Vang. Der er ikke offentlig adgang.

Love og planer

Mosen ligger i et område, der er udpeget som biologisk og landskabeligt interesseområde og som regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Mosen ligger i landzone.

Terrænforhold

Mosen ligger i en lavning i udkanten af en dyrket mark. Området er stort set udtørret det meste af året. Det er lysåbent, bortset fra mod syd, hvor det grænser op til skovbrynet.

Fysiske og tekniske forhold

I den sydlige ende af mosen er der en åben grøft, hvorfra området afdrænes til skoven. Bortset fra eventuelle markdræn, er der ingen rørlagte tilløb eller afløb.

Planter

Området er helt tilgroet og rummer ingen vandplanter. I lavningen er der spredt forekomst af Tagrør og Stiv Star. Desuden forekommer Foder-Kulsukker samt en del Stor Nælde og Burre-Snerre. Ved besøget i juni 2000 var der desuden spredte blade af Kæmpe-Bjørneklo. Det var formodentlig 1. års planter, da der ikke var rester af blomsterstande i området. I den sydlige del af området er der skovplanter som Hvid Anemone og Gul Anemone. Et stykke inde på marken står en enkelt pil som tegn på at vådområdet tidligere har været en del større. Der er også en del pil i kanten af skoven.

Dyr

Området har begrænset betydning som vådområde. Det kan bruges som midlertidigt opholdssted for agerlandets fugle og pattedyr, og vedplanterne har betydning for småfugle.

Pleje

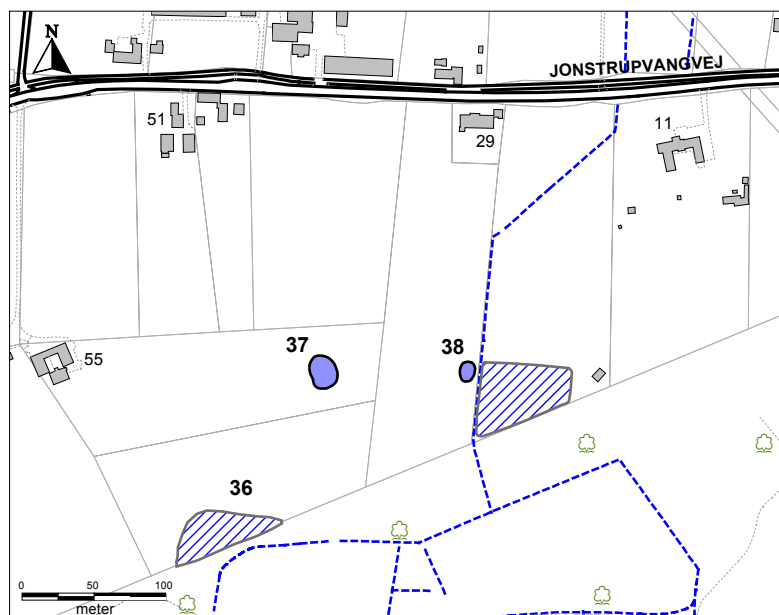
Mosen bærer ikke præg af at have været plejet.

En fremtidig pleje kunne bestå i at grave et nyt vandhul og tynde i vedplanterne mod syd. Det er vigtigt at bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo, som ellers vil brede sig i hele lavningen og gøre området ensformigt og ufremkommeligt.

Samlet vurdering

Området har ringe værdi som levested for planter og dyr: Det har dog nogen betydning som skjulested for agerlandets dyreliv og for spredningen mellem naturområder i nærheden, især fordi det danner grænse mellem de dyrkede marker og skoven. Der forekommer enkelte Kæmpe-Bjørneklo, som bør bekæmpes. Ved en gennemgribende restaurering kunne mosen omdannes til et værdifuldt naturområde.

Nr. 37, Jonstrup Vang Sø i landbrugsområde

Areal

800 m².

Ejendomsforhold

Privat.

Matrikler

13 a.

Beliggenhed og adgangsforhold

Søen ligger på et udyrket areal, ca. 200 m øst for Skovgård (Jonstrupvangvej nr. 55). Der er ikke offentlig adgang.

Historie

I 1986 var søen omgivet af en ung granplantage, undtagen mod nord, hvor der blev dyrket frilandsgroensager forholdsvis tæt på søen.

Love og planer

Søen ligger i et område, der er udpeget som biologisk og landskabeligt interesseområde og som regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Søen ligger i landzone.

Terrænforhold

Søen ligger i en lavning i et forholdsvis jævnt terræn. Mod nord er brinkerne lave men forholdsvis stejle. Ved den vestlige bred er brinken udjævnet af sten, så der er dannet et område med lavt vand. Mod syd går bredderne mere jævnt over i de omgivende, sumpede arealer. Vanddybden varierer med årstiden og nedbørsforholdene, men søen virker meget lavvandet. Søen er forholdsvis lysåben mod syd og vest. Mod nord og nordøst er der tæt pilekrat, som hænger ud over søen og breder sig i de mest lavvandede områder. Rundt om søen er der et udyrket område, der især er fugtigt syd for søen. Længere fra søen er der høje træer.

Fysiske og tekniske forhold

Bortset fra eventuelle markdræn har søen ingen rørlagte tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden indeholder store mængder organisk materiale, der hovedsagelig stammer fra nedfaldne blade og andre planterester. Ved besøget var vandet klart, og vandkvaliteten skønnes god.

Planter

Ved besøget havde søen et ret stort frit vandspejl. Vandplanterne bestod af Andemad og Vand-Pileurt, og der var lidt alger på overfladen langs bredderne. I de lysåbne dele af søen findes en tæt bredvegetation af Tagrør iblandet arter som Vand-Skræppe og Kær-Dueurt. Den fugtige eng syd og sydvest for søen er meget artsrig. Her forekommer bl.a. forskellige arter af padderok, Lyse-Siv, Sværtevæld, mynte og Lav Ranunkel. Ved søens vestlige bred er der desuden Hindbær og nælder. Vedplanterne omkring søen er hovedsagelig forskellige arter af pil. I kanten af lysningen er der desuden en del birk, som afgrænser en bevoksning af høje grantræer, der er rester af en plantage. På engen syd for søen er der spredt opvækst af pil og birk.

Dyr

Området skønnes velegnet som levested for et alsidigt dyreliv. Ved besøget var der mange forskellige insekter i og ved søen. Desuden var der mange vinbjergsnegle, især i området syd og øst for søen. Der blev set frøer og snoge og hørt en fasan. Søen og dens nærmeste omgivelser kan anvendes til fødesøgnings-, raste-, og yngleområde for fugle og pattedyr, hvilket bl.a. mange dyrestier i området vidner om.

Pleje

Engen syd for søen bør ryddes for opvækst af vedplanter af hensyn til den lyskrævende, artsrige engvegetation. Der bør tyndes en del i pilekrattet i den østlige og nordlige del af søen,

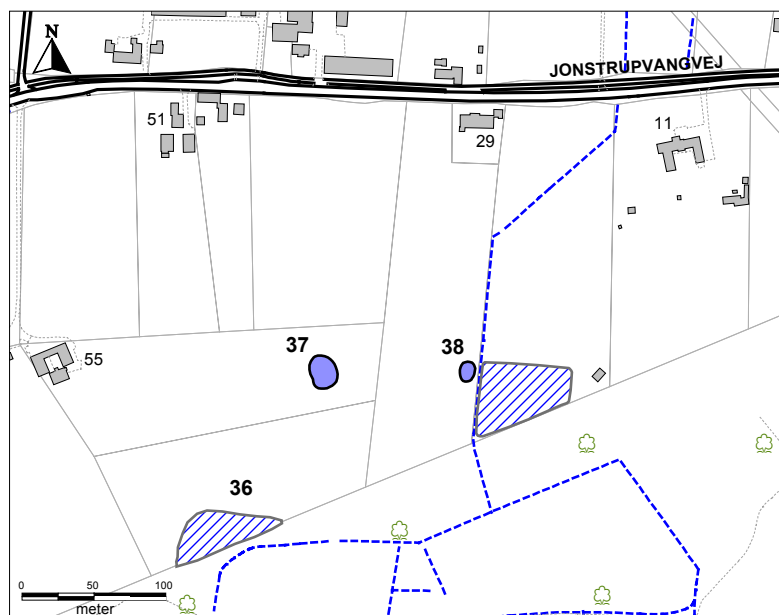
for at skaffe lys og luft til vandet. I de dele af søen, hvor rørskenen breder sig, bør størstedelen høstes hvert efterår og fjernes fra området, for at fjerne næringsstoffer fra området og forsinke tilgroningen. Hvis man vil undgå, at de nordlige dele af søen gror til, er det desuden nødvendigt at oprense dele af bunden. Af hensyn til vandkvaliteten skal væltede træer og nedfaldne grene, samt så stor en del af de nedfaldne blade som muligt, fjernes fra søen. For at undgå unødigt tilførsel af næringsstoffer til søen, bør arealet rundt om søen være uplejet og ugødsket.

Samlet vurdering

Søen og dens nærmeste omgivelser rummer et forholdsvis rigt og varieret plante- og dyreliv. Området har desuden betydning som spredningsvej mellem naturområder i nærheden. Den biologiske værdi kan forbedres ved at der tyndes i vedplanterne omkring søen.

Nr. 38, Jonstrup Vang

Sø- og moseområde på landbrugsarealer

Areal

Sø ca. 200 m², mose ca. 2500 m².

Ejendomsforhold

Privat.

Matrikler

8 a, 15 a.

Beliggenhed og adgangsforhold

Området ligger på et udyrket areal, ca. 300 m øst for Skovgård (Jonstrupvangvej nr. 55)m, tæt ved skovbrynet til Jonstrup Vang. Der er ikke offentlig adgang.

Historie

Søen blev gravet i 1982. Formålet var at forbedre forholdene for dyrelivet.

Love og planer

Område er udpeget som biologisk og landskabeligt interesseområde og som regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Både søen og mosen er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Området ligger i landzone.

Terrænforhold

Området ligger i en lavning i et forholdsvis jævnt terræn, der skråner mod Jonstrup Vang. Det består af en lille sø (ca. 250 m²), som ligger umiddelbart vest for det nord-sydgående vandløb Sorte Rende, og et større moseområde (ca. 2500 m²), som ligger øst for vandløbet og grænser op til skoven. Vandløbet har stejle bredder og er udrettet, så det fremstår som en grøft. Søen er meget lavvandet. Den er lidt lysåben mod øst, men ellers er den helt omgivet af krat og unge træer. Sydvest for søen er der rester af en stendysse. Mosen er lysåben og bevokset med tæt rørskov. Umiddelbart syd for området ligger skovbrynet til Jonstrup Vang.

Fysiske og tekniske forhold

Bortset fra eventuelle markdræn har søen ingen rørlagte tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Søen har leret bund med en del indhold af organisk materiale, som stammer fra bladnedfald. Vandkvaliteten skønnes forholdsvis god.

Planter

Mosen er helt tilgroet med Tagrør. Ved besøget var der ingen vandplanter i søen. Bredvegetationen bestod af en del Tagrør, lidt Star samt enkelte dueurt, Alm. Fredløs, Sværtevæld og Lav Ranunkel. Der har desuden tidligere været en del dunhammer og Glanskapslet Siv, men de er tilsyneladende forsvundet. Længere fra søen er vegetationen mere skovpræget med forekomst af bl.a. Burre-Snerre, Stor Nælde og Vorterod. Vedplanterne omkring søen består af forskellige arter af pil samt lidt birk. Fra syd og vest breder Rød-El sig mod søen fra et forholdsvis nytplantet område. Længere mod vest er der et område med Nordmannsgran i forskellige størrelser til juletræer og pyntegrønt.

Dyr

På grund af de skyggede forhold i søen og tilgroningen af mosen skønnes forholdene relativt dårlige for den lavere fauna og for padder. Ved besøget var der mange vinbjergsnegle, især i området syd og vest for søen. Den udstrakte rørskov kan huse et spændende fugleliv. Der er desuden mange dyrestier i rørskoven og den høje græsbevoksning i kanten af skoven. Området er varieret, og forskellige fugle og pattedyr kan bruge området til fødesøgnings-, raste-, og yngleområde.

Pleje

Søen blev gravet i 1982, men ellers bærer området ikke præg af at have været plejet.

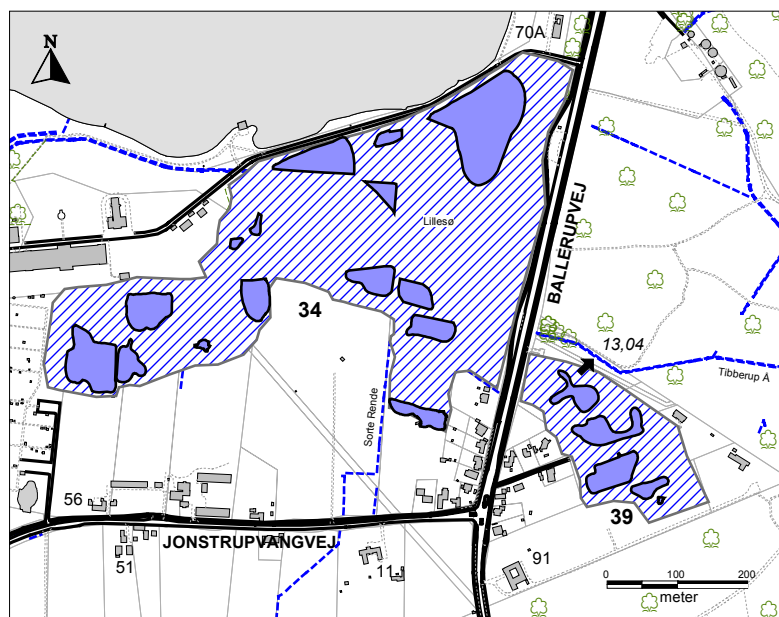
Mosen bør holdes lysåben ved at opvækst af vedplanter fjernes. Der bør desuden ryddes i vedplanterne rundt om søen, så der kommer lys og luft til vandet. Især skal det forhindres, at

området gror helt til med el, som breder sig fra vest. Af hensyn til vandkvaliteten skal væltede træer og nedfaldne grene, samt så stor en del af de nedfaldne blade som muligt, fjernes fra søen. Hvis rørskoven breder sig meget i søen, bør størstedelen høstes hvert efterår og fjernes fra området, for at fjerne næringsstoffer fra området og forsinke tilgroningen. På længere sigt kan det blive nødvendigt at oprense dele af bunden. En mere omfattende pleje kunne bestå i at rydde størstedelen af vedplanterne langs grøften og indføre græsning på det område, som nu er mose. Herved kan mosen blive omdannet til et artsrigt engområde, der synsmæssigt hænger sammen med søen på den anden side af grøften. Det er dog vigtigt først at foretage en grundig registrering af mosens plante- og dyreliv, for at undersøge, om den rummer vigtige arter, som kan blive skadet af indgrebet.

Samlet vurdering

Søen og mosen har nogen betydning for det vilde plante- og dyreliv, men områdets vigtigste funktion er at være spredningsvej mellem naturområder i nærheden. Den biologiske værdi kan forbedres ved at der tyndes i vedplanterne omkring søen, så den bliver mere lysåben.

Nr. 39, Jonstrup Vang Vangmosen

Areal

Ca. 2 ha.

Ejendomsforhold

Privat.

Matrikler

8h, 16 e, 16 n, 16 o, 14 b.

Beliggenhed og adgangsforhold

Vangmosen er et sø- og moseområde, som ligger øst for Ballerupvej ved Jonstrupvangvejs udmundning, i en landskabskile, som afgrænses af Jonstrup Vang mod syd og Lille Hareskov mod nordøst. Området kan nås fra boligvejen Vangmosen, der fører til de private huse i kanten af området, og fra en privat markvej, der går langs med skoven i den sydlige del af området. Der er ikke offentlig adgang til vådområdet.

Love og planer

Området er udpeget som biologisk og landskabeligt interesseområde og som regionalt friluftsområde i Regionplan 1997 for Københavns Amt. Den vestlige del er desuden udpeget som geologisk interesseområde. Området er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Den midterste og den sydlige del af området er fredet ved kendelser af henholdsvis 30.11.1939 (matr. nr. 16 e) og 28.08.1968 (matr. nr. 14 b). Området ligger i landzone.

Terrænforhold

Området består af et tørvegravskompleks med 4 søer, som er omgivet af mere eller mindre sumpede områder, der er bevokset med rørskov, pilekrat og større træer. Søerne har generelt stejle brinker og virker forholdsvis dybe. Mod nordvest grænser området op til private huse og haver, mod sydvest og sydøst er der græsningsarealer og en ridebane. Til de øvrige sider er der skov.

Fysiske og tekniske forhold

Søerne er forbundet af grøfter, som i den nordøstlige del af området har afløb til Tibberup Å (kote 13,04). Der er ingen rørlagte tilløb eller afløb.

Bundforhold og vandkvalitet

Bunden i tørvegravene består hovedsagelig af organisk materiale. Vandkvaliteten skønnes forholdsvis dårlig på grund af de beskyggede forhold og den ringe omrøring af vandet.

Planter

Området er meget tilgroet, og vegetationen er forholdsvis ensartet og artsfattig. Der forekommer flere invasive arter. Ved besøget var den sydligste sø helt dækket af Liden Andemad, som også er udbredt i de andre søer. Desuden forekommer Hvid Åkande og Vand-Pileurt, og der er tidligere fundet Vandrøllike i de mest lavvandede områder. Nogle steder er der tætte bestande af Tagrør, men en egentlig rørskov findes kun, hvor der er relativt lysåbent. Generelt er bredvegetationen smal. Den består af bl.a. Tagrør, dunhammer, Eng-Rørhvene, Mose-Bunke, Knippe-Star, Kær-Star, Skov-Kogleaks og Høj Sødgræs iblandet relativt få urter som Vand-Skræppe, Sværtevæld og Kål-Tidsel. Tidligere er der også fundet Hjortetrøst og Alm. Mjødurt. Flere steder er der skovpræget vegetation, som består af bl.a. nælder og en del Småblomstret Balsamin. I lysningerne og i kanten af de skovbevoksede arealer er der flere steder tæt bevoksning af gyldenris. Især i den nordlige og østlige del af området er der store bestande af Kæmpe-Bjørneklo på de arealer, som ikke græsses eller slås. Langs med markvejen i den sydlige del af område er der både Kæmpe-Bjørneklo og Japan-Pileurt. Vedplanterne består af især pil, men der er også en del birk, el og Bøg. Der er mange væltede træer og nedfaldne grene i området.

Dyr

På grund af de skyggede bredder og stejle brinker skønnes forholdene forholdsvis dårlige for den lavere fauna og for padder. Der er sandsynligvis fisk i søerne. Mange forskellige fugle og pattedyr kan bruge tørvegravene og deres træ- og kratbevoksede omgivelser som fødesøgnings-, hvile- og yngleområde.

Pleje

Området er under tilgroning og vil med tiden udvikle sig til et sammenhængende moseområde, hvis det ikke plejes. Nogle af søerne bør fortsat holdes lysåbne, ved at der ryddes i vedplanterne omkring dem. Eventuelt kan nogle af de mest tilgroede partier oprenses for bundslam, Tagrør m.v. Vandkvaliteten vil blive forbedret, ved at der kommer mere lys og luft til vandet. Men det er desuden vigtigt at fjerne væltede træer og nedfaldne grene samt oprense så meget bladnedfald som muligt fra de søer, som man ønsker at bevare. Der kan fjernes næringsstoffer fra området ved at man høster de tætte partier med rørskov og opsamler andemad og andre vandplanter fra søerne. Plantematerialet skal fjernes fra området. For at undgå unødigt tilførsel af næringsstoffer til området, bør de tilgrænsende arealer ikke gødskes. Kæmpe-Bjørneklo og Japan-Pileurt bør bekæmpes, da de hurtigt kan brede sig til alle uplejede arealer, hvor de forhindrer færdsel og forringer den biologiske værdi yderligere. En mulighed er at udvide græsningsarealerne, men der vil stadig være områder, hvor manuel bekæmpelse er den eneste mulighed. Der bør ikke anvendes pesticider.

Samlet vurdering

Områdets landskabelige og rekreative værdi er begrænset. Det har nogen betydning som levested for det vilde plante- og dyreliv og forholdsvis stor betydning som spredningsvej mellem andre naturområder i det bebyggede og opdyrkede landskab. Området er under tilgroning. Den biologiske værdi kan forbedres, ved at ryddes en del i vedplanterne omkring søerne. De invasive planter i området bør bekæmpes, for at undgå at de breder sig til alle uplejede arealer i området